

**Carolus M. Romanorum Imperator, Et Francorum Rex,
Romano-Catholicus, Libris IV. Explicatus, Et Vindicatus**

Schaten, Nicolaus

Nevhvsii, 1674

Cap. 4. De V. praeceptis Ecclesiae, & Caroli M. legibus, quibus adversus
Lutheranos confirmatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-99067](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-99067)

CAPUT IV.

*De V. præceptis Ecclesiæ, et Caroli Magni legibus,
quibus adversus Lutheranos confirmantur.*

PRæter Decalogi præcepta, quæ juris divini sunt, quinque sunt præcepta, omnibus Christianis communia, obligantque Christianos in conscientia. Nam qui Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus, docet nos Christus Matth. 18. Hoc illud Cypriani & August. lib. 4. de Symb. c. 10. Non habebit Deum patrem, qui Ecclesiam noluerit habere matrem. Habet enim Ecclesia potestatem ferendi leges, ut quæ per eam immediatè præscribuntur, mediatè à Deo præscripta intelligantur: Omnis enim potestas à Deo est. Rom. 13. Accedit consuetudo universalis Ecclesiæ ab Apostolorum ævo traducta, quæ & ipsa legem fecit. Disertè Augustinus Epist. 86. ad Casulanum: In his rebus, de quibus nihil certi statuit Scriptura divina, mos populi Dei, vel instituta Majorum, pro lege tenenda sunt. Planius etiam Epist. 118. c. 1. ad Januarium: Illa quæ non scripta, sed tradita custodimus, quæ quidem toto terrarum orbe observantur, dantur intelligi, vel ab ipsis Apostolis, vel plenarijs Concilijs, quorum est in Ecclesia saluberrima auctoritas, commendata, & statuta retineri: sicuti quod Domini Passio, & Resurrectio, & Ascensio in caelum, & Adventus de celo Spiritus sancti, anniversariâ solemnitate celebrantur, & si quid aliud tale occurrerit, quod servatur ab universa, quacunque se diffundit, Ecclesia.

Igitur I. Præceptum Ecclesiæ est de Festis diebus servandis, in quibus pars cultûs divini & Christianæ religionis agitur. Inter festos autem dies, festum Dominica omnium inter Christianos antiquissimum est, idque ob mylterium, memoriamque resurrectionis Christi institutum est, ut Sabbato succederet, quando jus divinum poscebat, ut unus dies

dies hebdomadæ dicaretur cultui divino, & cærimonialia Legis veteris, in promulgatione novæ Legis, festo Pentecostes abrogata erant. Igitur cum jure divino præceptum, ut aliqui dies festi servarentur, nec certi dies jure divino determinati sint, necesse est, ut illa potestas determinandi penès Ecclesiam relicta fuerit: inter quos festos dies prima, ut diximus, est Dominica dies, cujus & Joannes 2. Apocalyp. meminit: *Ego Joannes fui in Spiritu in Dominica die.* Quare Augustinus lib. 22. de Civit. Dei. c. 30. *Dies Dominicus Christi resurrectioni consecratus est.* Et ferm. 251. *Dominicum diem Apostoli religiosâ solemnitate habendum sanxerunt.* Ambrosius ferm. 62. *Dominica nobis venerabilis & sollemnis est.* Ad hunc modum cæteri Patres, Clemens Can. 65. Apostolor. Ignatius Epist. ad Magnesianos, Justinus Apol. 2. Clemens Alexandrinus lib. 7. Strom. Origenes hom. 7. Athanasius, Hieronymus, alijque ad Apostolicam institutionem referunt.

Præter hunc Domini diem, colit Ecclesia Pascha, Natalem Christi, Pentecosten, Ascensionem, ex eadem Apostolica institutione; præterea Circumcisionem, Epiphaniam, Dominicam in Albis, quorum frequens mentio apud antiquos Patres, quibus accessere festa SS. Trinitatis, Corporis Christi, & Transfigurationis Domini.

Demum celebrantur in Ecclesia Sanctorum dies, B. Virginis Deiparæ, Apostolorum, Martyrum, aliorumque Sanctorum, ex eadem Ecclesiæ auctoritate, quæ ab Apostolorum ævo hosce servavit, uti constat ex Concilijs, & SS. Patribus, & praxi universalis Ecclesiæ. Ratio denique hujus fundata est in divinis Literis: instituuntur enim hi festi dies ad recolenda divina beneficia, quibus consummatio alicujus Sancti, & triumphus de diabolo, & accessio Civis ad sanctam Civitatem, aliaque ex Sanctorum meritis & gloriâ peraguntur. Neque Christi Ecclesiæ detrahi debet potestas, quam vetus Ecclesia habuit in festis diebus instituendis. unde pro temporum varietate, alij atque alij hujusmodi dies instituti sunt.

In hac Ecclesiæ doctrina, cultuque festorum, Carolus Magnum consentientem habemus. Nam Capitularium lib. 1. c. 164. ita Carolus præscribit: *Hæ sunt festivitates in anno, quæ per omnia venerari debent: Natalis Domini, S. Stephani, S. Joannis Evangelistæ, Innocentium, Octava Domini, Epiphania, Octava Epiphaniæ. Purificatio S. Mariæ, Pascha dies*

DDDD 3

octo,

oſto, *Litania Major*, *Aſcenſio Domini*, *Pentecoſte*, *S. Joannis Baptiſte*, *Sanct. Petri & Pauli*, *S. Martini*, *S. Andrea*, de *Aſſumptione ſanctæ Mariae interrogandum relinquimus*. Lib. 2. Capitularium multo exactius hi dies feſti præſcribuntur: additurque *Aſſumptio B. Virginis*, aliique *Martyrum* dies celebrandi. Libro deinde 6. Capitularium, ruruſum hi dies decernuntur, interque hoſ feſtum *Aſſumptionis B. Virginis*. Pari modo recensentur decernunturque feſti hi dies in Concilio Moguntino Can. 36. & 37.

His poſitis à Lutheranis primùm requirimus: quare diem *Dominiſmum*, quare *Pafcha*, *Natalem Chriſti*, *Pentecoſten*, *Aſcenſionem*, ceteroſque dies feſtos Domini, Chriſtiſque nobiſcum ſervent? quæ nulla expreſſe Scriptura jubet ſervare, aut à Chriſto inſtituta memorat; ſed tota illorum celebratio cultuſque à Concilijs, & Patribus refertur vel ad Apoſtolicam ordinationem, vel Eccleſiæ inſtitutionem, vel ad Traditionem ab Apoſtoliſ, & primorum ſæculorum uſu cultuſque deduſtam? Hic abire illoſ neceſſe à falſo ſuo principio, quo docent, nihil ſervandum colendumque, niſi quod expreſſe Scriptura præſcribit: Ut vel hi feſti dies illiſ abrogandi, aut nobiſcum ad Eccleſiæ inſtitutionem ac Traditionem recurrendum ſit: quibuſ tamen nihil cum Auguſtanâ confeſſione & Apoſlogia magiſ deteſtabile, quàm *Traditio Eccleſiæ*. Quo deinde expreſſo verbo Dei demonſtrabunt, Sabbathum commutatum in diem Dominiſcum? aut *Pafcha*, *Natalem Chriſti*, *Aſcenſionem*, *Pentecoſten*, ceteroſque feſtos dies Chriſtiano ritu ſervandos, colendoſque eſſe? Par eſt ratio de antiquiſſimiſ Sanctorum feſtiſ, ut *B. Virginis*, & Apoſtolorum, & Martyrum, quæ ex eadem Eccleſiæ auctoritate inſtituta ſunt. Nam cui credibile, Apoſtoloſ ſuoſ poſt obitum dieſ feſtoſ mandaviſſe celebrari? Calviniſtæ, etſi aliquanto conformiùſ ſuiſ hiſce iſdem principijs agant, dum feſtoſ Sanctorum dieſ abrogant; ſi tamen rogentur, cur diem Dominicum, cur *Natalem Chriſti*, *Pafcha*, *Pentecoſten*, & Chriſti feſtoſ dieſ celebrent cum Catholicis? ad inſtitutionem Apoſtolicam, ordinationem Eccleſiæ, & Traditionem recurrendum eſt. Contra Lutheran, ſecus quàm Calviniſtæ, feſtoſ Apoſtolorum dieſ, feſta quædam *B. Virginis*, & *Michaëliſ Archangeli* celebrant, quanquam non uno modo, alibi integre feſti, alibi ex parte, permiſſo etiam opere ſervili, ſenſimque ad Calviniſtas deſlectunt; quemadmodum exutiſ ſacrorum veſtibuſ, submo-

submotis cereis & luminibus, alijsque Lutheranae Augustanae confessionis ritibus proscriptis, alij aliter hæc pro arbitrio servant. Hinc videas Nifanium eodem habitu, eodemque pallio nigro Bilsfeldia, quo Calvinianum Ministrum, sacris operari, festosque dies Sanctorum abrogasse, ut sensim Lutherus in Calvinum transformetur. cum universalem, quam audiant, Matrem Ecclesiam non habeant; omniaque hæc in potestate Magistratus cujusque politici, & arbitrio prædicantium posita sint. Sanè nec Carolum Magnum, nec quæ Caroli Magni ætate fuit Ecclesiam, hoc cultu religionis sequuntur.

II. Præceptum Ecclesiæ duo jubet: Nimirum ut festis diebus omnes intersint sacrificio Missæ; deinde ut vacent ab opere servili. Utrumque ex antiquis Concilijs & Patribus assertum habemus. *Agathense* enim Concilium ante mille annos in Gallia habitum cap. 47. sic præscribit: *Missas die Dominico secularibus totas audire speciali ordine precipimus, ita ut ante benedictionem Sacerdotis nemo egredi præsumat: quod si fecerint, ab Episcopo publicè confundantur.* Quæ etiam verba Legis hujus, cap. *Missas*, de Consecrat. dist. 1. decernuntur. Idem statuitur in *Laodicensi* Concilio ante MCC. annos c. 29. In *Aurelianensi* Can. 27. In Concilio Generali *Constantinopolitano* VI. Quod can. 8. jubet die Dominicâ audire facrum, & nulla opera corporalia seu servilia fieri. Azorius lib. 7. Instit. cap. 1. ab exordio nascentis Ecclesiæ hanc Legem invaluisse censet, tam consuetudine, quam ex præscripto canone Apostolorum, qui in cap. *Omnes fideles*, de Consecrat. dist. 1. recitatur: *Omnes fideles, qui conveniunt in Solemnitatibus sacris ad Ecclesiam, & scripturas Apostolorum & Evangelistarum audiant; qui autem non perseveraverit in Oratione, usque dum Missa peragatur, nec sanctam Communionem percipiunt, velut iniquitates Ecclesiæ commoventes, convenit communionem privari.* Quemadmodum hosce ritus nascentis Ecclesiæ, conventusque ad mysteria, multis describit *Justinus* Apolog. 2. *Palladius* in historia Lausiaca cap. 69. *Hieronymus* in Vita Paulæ, alijque Patres.

Caroli Magni leges hinc si consulamus, nihil testatiùs desiderari potest. Capitularium lib. 1. cap. 81. *Statuimus quoque, secundum quod & in lege Dominus præcepit, ut opera servilia diebus Dominicis non agantur sicut & bonæ memoriæ Genitor meus in Synodalibus edictis mandavit; sed ad Missarum solemnias, ad Ecclesias undique convenient, & laudent Deum pro omnibus*

nibus bonis, quæ nobis in illo die fecit. Eadem prorsus legis in constitutionibus Caroli Magni, lib. 5. Capitularium cap. 188. *Si quis die Dominico opera servilia fecerit, ab ipsis Sacerdotibus poenitentiam juxta modum culpe accipiat, quod & in præcipuis festivitibus observari placuit, quod si Sacerdotes eos corripere nequiverint, tunc à judicibus ad Sacerdotes adducantur, eisque obedire in omnibus faciant.* Capitularium l. b. 7. c. 202. *Ante Missam expletam nemo egredi præsumat.* Addit. IV. c. 40. *Populus non ante discedat, quàm Missæ solemnitas compleatur.* Lib. 5. cap. 220. *Omnis Presbyter die Dominico cum psallentio circumbeat Ecclesiam, unà cum populo, & aquam benedictam secum ferat.* Ad hunc modum in Concilio Moguntino, Turonensi, cæterisque Concilijs Carolinis nihil frequentius commendatur, quàm Missarum solemnitas cum omni attentione & pietate frequentanda esse. Quod & in Capitularibus Theodulphi legas: adeoque Carolus in hoc sollicitus, ut Episcopos & Sacerdotes caltra sequi voluerit, qui Missarum solemnitas peragerent, ne milites dies festos sine sacrificio Missæ transigerent, quemadmodum hæc suprà relata sunt. Longum & supervacaneum hinc singula referre. Adde Caroli Magni exemplum, quem nec diem Dominicum, nec festum ullum prætermisisse constat, quin sacrificio Missæ interfuerit, ut vel inde Francorum Annales tam diligenter memorent loca, ubi Natalem Christi, ubi Pascha, ubi Pentecosten peregerit, & Romæ Pontifici celebranti, sacrificio Missæ, toties altari adstiterit: atque si publicè non vacaret interesse sacris cum populo, aderant in aula Episcopi & Sacerdotes, parata erat Capella domestica cum omni sacrificali ornatu ad quotidianum etiam Missæ sacrificium. Et cui credibile, ut quas alijs leges præscripserat, ipse prætermitteret?

Hic verò etsi Lutherani die Dominico, cæterisque festis diebus ab opere servili utcunque vacent, Ecclesiam frequentent, sacrum exercitium, cœnamque ritu suo peragant, & quàm proximè inter omnes novatores Catholicis accedant, nullum tamen verum religionis sacrificium Ministri Deo offerunt: ideo nec ad sacrificium Missæ conveniunt, eò quòd Sacerdotes non sint, nec Episcopos habeant, à quibus Sacerdotes consecrari possint, uti suprà toties demonstratum. Quod cum Lutherus primum abrogavit in Ecclesia, ideoque novos & inauditos ritus subrogare, Liturgiæ libros, Canonem Missæ, & consecrationis formam tol-

lere

lere necesse habuerit; consequens est, populum singulis Dominicis festisq; diebus vero & præstantissimo religionis cultu, fructuq; sacrificij defraudari. Nam quod Lutherani retinent exercitium sacrum, id sicca tantum Missa est, qualis in navibus sine consecratione & oblatione hostiæ peragi solet, vel lectâ tantum Epistolâ, Evangelio, & alijs quibusdam orationibus, quam deinde Calvinistæ & alij novatores ad plebeios psalmos contraxere, in quibus nihil præter umbram & larvam Sacrificij relinquitur populo: atque ut hanc imposturam tegant, (quod est iniquissimum) Catholicos artolatriæ & idololatriæ reos faciunt, quod sub specie panis & vini Christi corpus & sanguinem in Sacrificio Missæ adorent. Et cum sub Carolo Magno, ejusque ætate non alio cultu religionis sacrificium Missæ peractum sit, consequens deinde est, Carolum Magnum ab una idololatria barbararum gentium, Saxoniam ad aliam idololatriam Christiano hominî æque detestabilem traduxisse. id licet nefas sit Christiano hominî cogitare, Prædicantes tamen populo persuadere possunt. Tantum in mysterijs Ecclesiæ operatur mysterium iniquitatis. *O pastor & idolum!* (clamat Zacharias Vates) qui hæc doces, quam rationem dabis supremo judici?

III. Præceptum Ecclesiæ est de *Jejunio*. inter hæc verò primò est jejunium Quadragesimæ, deinde Quatuor temporum, post vigiliarum certarum, aliaq; de quibus Bellarminus & scriptores passim. Fundamentum hujus præcepti rursus est in potestate Ecclesiæ ferendi leges. & hæc potestas rursus fundata est in Scriptura, deinde in Traditione, Concilijs, Patribus, & praxi totius Ecclesiæ Catholicæ. Ut quemadmodum Ecclesia festos dies, & in his Sacrificium Missæ, vacationemq; ab opere servili, ita certa jejunia certis legibus præscribere potuerit. Quibus constitutis, refelluntur simul omnia quæ hæretici hîc objiciunt, cum Ecclesia universalis in decretis fidei & morum errare non possit; & ut hujusmodi leges ferat, potestatem acceperit à Christo: Ut quemadmodum verus Ecclesia, ita quoque Christi Ecclesia sua jejunia ad fructum bonorum operum & cultum religionis haberet. *Bona est*, inquit Angelus ad Tobiam, *oratio cum jejunio & elemosyna*. Ac cæteris prætermisiss, id vel ex uno Quadragesimæ jejunio, quod novatores, cum cæteris Ecclesiæ jejnijs proscripserunt, evidens est I. Ex Canone Apostolorum, II. Ex Concilio Nicæno can. 5. Laodiceno can. 49. III. Ex SS.

E E E E

Patri-

Patribus, quorum nullus est tam inter Græcos, quàm Latinos Patres, ut Bellarminus docet, qui non Quadragesimæ aut jejuniij Christianorum, vel ab eo ipso Apostolorum ævo meminerit, quos ille lib. 2. c. 14. longâ serie recitat, haud secus, quàm alij scriptores. Ex his unum alterumve sistamus.

S. Ignatius ex Christi discipulis, ad Philip. scribit: *Jejunandam esse à fidelibus Quadragesimam, quia imitationem continet conversationis Dominicæ.* Ambrosius serm. 34. *Quisquis Christianus jejunando non impleverit Quadragesimam, prævaricationis & contumaciæ reus tenebitur.* Sermon. 26. & 34. *Quadragesimam nobis Dominus suo jejunio consecravit.* Hieronymus Epistola ad Marcellin. *Nos unam Quadragesimam, secundum traditionem Apostolicam, tempore nobis congruo jejunamus: Non quòd & per totum annum, exceptâ Pentecoste, jejunare non liceat, sed quòd aliud sit necessitate, aliud voluntate munus offerre.*

S. Augustinus serm. 62. de Tempore: *Alijs diebus jejunare remedium est, aut præmium; in Quadragesima non jejunare, peccatum est.* Sermon. 69. de Tempore: *Sanctum ergo & sacratum Quadragesimæ tempus, quod statim ab initio cœpit justos ab injustis discernere, bonos à malis, Gentiles à Christianis, & fideles ab hæreticis separare.* Quæ deinde S. Augustinus scribat de Quadragesimæ mysterijs leges serm. 69. citato Lib. 2. de doctr. Christ. c. 16. Lib. 1. Quæst. super Gen. 169. Lib. 2. de consensu Evangel. c. 4. Tract. 17. in Joannem. Quæ præterea de ciborum delectu pertractet, leges lib. 30. contra Faustum c. 5. Lib. 1. de morib. Eccles. Cath. c. 3. Lib. 2. de morib. Manichæorum c. 13. Concilio Carthag. 4. cap. 8. cui Augustinus interfuit. Demum ita Augustinus Epist. 86. ad Casulanum: *Ego in Evangelicis & Apostolicis literis, totoque Instrumento, quod appellatur Testamentum novum, animo id revolvens, video præceptum esse jejunium.* Eadem Epistolâ addit de jejuniij tempore: *Christianos nempe nec die Dominicâ, nec à Paschate ad Pentecosten solère jejunare.* Quapropter inquit: *Quibus autem diebus non oporteat jejunare, & quibus oporteat, præcepto Domini vel Apostolorum non invenio definitum.* Igitur sicut Ecclesia Quadragesimæ tempus ante Pascha, ita cæteros jejuniorum dies ex causis, de quibus Concilia & Patres, determinavit. Tanta verò Christianorum primis sæculis in servandis jejnijs fuit religio, quantus in omnibus alijs fervor eorum posteriores ætates superavit, etiam Justiniani

niani Imperatoris tempore, qui cum ob ciborum inopiam macella aperiri permisset, nullus tamen Christianorum carnes emere vilis, uti hæc Nicephorus lib. 1. Hist. cap. 32. perhibet. Longum per huiusmodi exempla & testimonia antiquitatis ire, quanquam in his satis esse possit. Novatores in causa sua non alios habere Patronos constat, quam antiquos hæreticos, Eustathianos videlicet, Aërianos, à quibus jejunia Ecclesiæ damnata. quos cum Epiphanius hæresi 75. oppugnarit, & Ecclesia damnarit, novatorum nostrorum causa cum his simul prædamnata est. Nunc Carolus Magnus accedat.

Caroli Magni leges de jejunio Ecclesiæ.

IN Capitularium lib. 1. c. 48. ita primùm sanxit: *Ecclesiastica à Sacerdotibus jejunia constituta, sine rationabili necessitate non solvantur. Quod & in Aquisgranensi Concilio Can. 48. & in Carolinis Constitutionibus lib. 2. c. 7. Omnes laicos monemus, ut honorem Ecclesiasticum conservent, & dignam venerationem Episcopis, & Sacerdotibus exhibeant, & ad eorum prædicationem cum suis devotè concurrant, & jejunia ab illis communiter indicta, reverenter observent, & suos observare doceant, & compellant.*

Lib. 5. cap. 86. *Constituimus, ut quatuor anni tempora ab omnibus cum jejunio observentur, id est: in Mense Majo, hebdomadâ primâ, feriâ IV. & VI. & Sabbato veniant omnes ad Ecclesiam horâ nonâ, cum Litanis ad Missarum solemnias. Similiter in mense Junio, hebdomadâ secundâ, feriâ IV. & VI. & Sabbato jejunetur usque ad horam nonam, & à carne ab omnibus abstineatur. Similiter in Mense Septembri hebdomadâ tertiâ, & in Mense Decembri hebdomadâ quâ fuerit plena ante Vigiliam Natalis Domini, sicut & in Romana Ecclesia traditum est. Vides, ut Carolus omnia ad morem & institutum Romanæ Ecclesiæ conformare voluit. Eadem prorsus habes in Concilio Moguntino can. 34. Eadem præcipiuntur lib. 6. Capitularium c. 105. *Magnam curam habeant, ut quatuor temporum jejunia à fidelibus diligenter custodiantur.* Lib. 7. Capitularium cap. 98. *Jejunium quatuor temporum & ipse Sacerdos observet, & plebi denuntiet observandum.* Lib. 5. rursus cap. 87. *Quod si quis indictum jejunium superbiendo contempserit, & observare cum ceteris Christianis noluerit.**

EEEE 2

im

in Gangrensi Concilio præcipitur, ut anathematizetur, nisi emendare se studeat.

Lib. 6. Capitularium cap. 18. Jejunium XL. dierum ante Pascha præscribitur, Quadragesimæ videlicet jejunium, & præter hoc 40. dierum jejunium ante Natalem Christi, & post Pentecosten. & quamvis posteriora Canonicâ auctoritate destituantur, propter consuetudinem tamen plebis, & parentum suorum morem, observanda duxit.

Capite eodem: *Præter hæc legitima tempora jejuniis omnium feria VI. propter Passionem Domini jejinetur: sed & Sabbati dies à plerisque, quod in eo Christus jacuit in sepulchro, jejunio consecratus habetur.*

Carolus Magnus Epistolâ ad Fastradam Reginam & conjugem, quæ habetur tom. 28. Conciliorum Regiorum, scribit se cum exercitu ob victoriam contra Avars in Ungaria, ex consilio Sacerdotum tribus diebus fecisse litanias cum abstinencia à vino & carnibus, quod idem à Fastrada Regina petit fieri. Idem Carolus Epistola ad Offam Regem Merciorum acerbè perstringit, & accusat legatum Presbyterum Scotum ad se ex Britannia missum, quod carnes comederit in Quadragesima: ob quam infamiam Sacerdotes in Francia non sunt passi amplius apud se manere, idcircoque ad Regem reinitit judicandum & puniendum. Sed longè graviora sanxit ipse Carolus: Nam in Capitulatione pro partibus Saxoniarum, quæ habetur in Monumentis Paderbornensibus *Ferdinandi Episcopi nostri*, ab eoque ex Bibliotheca Vaticana primùm in lucem producta fuit, ita Carolus Capitulationis lege III. *Si quis sanctum Quadragesimale jejunium pro despectu Christianitatis contempserit, & carnem comederit, morte moriatur, sed tamen consideretur à Sacerdote, ne forte causa necessitatis hoc cuilibet proveniat, ut carnem comedat.* Tam sanctè, & rigide Carolus Magnus Quadragesimæ jejunium à Saxonum gente recens ad Christi fidem adducta, servari voluit. Quale judicium nunc pronuntiaret Carolus adversus Saxones nostros, Quadragesimalis jejuniij contemptores? quale adversus Prædicantes, qui Aërij hæresin resuscitando populum Saxonicum ab omni jejunio Ecclesiastico absolvunt? Sanè si Carolo vivo hæc docuisses Nifani, quæ modò Bilfeldiæ doctes ex pseudo-Episcopi munere, de capite tuo tibi periclitandum fuisset. Facile nunc prætermitto, quæ de Quadragesima, & jejunijs Ecclesiasticis Carolinæ Synodi, Additiones Ludovici Pij ad Capitularium libros, Annales Franco-

Francorum toties memorant, ad quæ referas Capitulare Theodulphi can. 37. *Ipsa Quadragesima cum summa observantia custodiri debet.* Aut quod in Epitome Canonum ab Hadriano Pontifice ad Carolum Magnum transmissa, receptaque per Franciæ regnum can. 49. præscribitur: *Nullus Quadragesimale jejunium solvat.* Quibus ad cætera collectis, nihil evidentius est, quàm Carolum Magnum Lutheranum non fuisse, qui ad Romanæ Ecclesiæ formam, & fidem, omnia per Franciæ regnum quàm religiosissimè componi servarique ordinavit.

IV. Ecclesiæ præceptum de *Confessione* peccatorum quotannis semel faciendâ. Id etsi in concilio Generali Lateranensi sub Innocentio III. latum sit, ut quicumque vir, sive fœmina fidem & religionem professus, ususque rationis compos, semel saltem in anno confiteatur proprio Sacerdoti, & injunctam pœnitentiam totis viribus implere studeat, ut refertur in cap. *Omnis utriusque* de Pœnitent. & Remiss. additâ etiam pœnâ: *Alioquin & vivens ab ingressu Ecclesiæ coercetur, & moriens Ecclesiasticâ sepulturâ careat*: Caroli tamen tempore usus & consuetudo fidelium obtinuit, ut festo Nativitatis, Paschatis, & Pentecostes, alijsq; celebrioribus festis, confessionem facerent, & Eucharistiam sumerent: ut multis Caroli constitutionibus & Synodis constat, quibus ad frequentes confessiones peccatorum hortatur, ut Lib. 1. Capitularium c. 82. Lib. 7. c. 301. Eodem Lib. c. 294. Addit. 3. Ludovici Imp. c. 29. & 31. Tantus adhuc tum fervor erat Christianorum in frequentia confessionis, ne decreto annuæ confessionis opus esset, uti in Capitularibus Theodulphi can. 4. singulis diebus Dominicis Quadragesimæ confessio & communio commendatur.

V. Præceptum Ecclesiæ est de Eucharistia in Paschate sumenda, quod sub eadem pœna, quâ confessio in Lateranensi Concilio decretum, referturque cit. cap. *Omnis utriusque* de Pœnit. & Remiss. Olim Christiani primis nascentis Ecclesiæ temporibus quotidie sacrum corpus Christi suscipiebant, ut testari videtur Anacletus Epistola 1. referturque c. *Episcopi* de Consecrat. dist. 1. Postea Fabianus Papa præcepit, ut terminum in anno susciperent, nimirum in Natali Domini, in Paschate, & Pentecoste, in cap. *Et si non requentius*, de Consecrat. dist. 2. Idem in Turonensi can. 50, sub Carolo Magno præceptum, nempe ut laici ho-

EEEE 3

mines

minister in anno communicent, ex quibus terna etiam confessio deducitur. Sed de his supra actum est.

Ex his igitur postremis Ecclesiæ præceptis, non frequentiam à Lutheranis requirimus, sed proprium Sacerdotem, qui veram *potestatem Clavium* habeat, & veram potestatem consecrandi corpus Christi: & cum in neutro divino præcepto satisfaciant, nec veros Sacerdotes ecclesiæ Lutherana habeat, consequens est, nec præcepto Ecclesiæ satisfieri posse, ac populum tam Sacrificio religionis, quàm Sacramentis defraudari. Interim nummus Confessionis, oblatione quæ, cæterique ex eorum administratione proventus cedunt tam largè Prædicantibus, quàm Catholicis Pastoribus. Et quæ ex his prosperitas, nisi ut mortuis Prædicantibus, filiorum hæreditas passim sit domestica paupertas. Ita verò

De malè quæsitis, non gaudet tertius hæres.

C A P V T V.

An Christus secundum humanam naturam sit filius Dei adoptivus?

DUAS nobis controversias movet Nifanius cum suis novatoribus ex Concilio Francofurtensi, quod agente Hadriano Pontifice, & præsentè Carolo Magno, sub annum Christi 784. à CCC. Episcopis est celebratum. Prima controversia est de Filio Dei adoptivo, ex hæresi *Felici Urgelitani*, & *Elipandi Toletani* Episcopi, quæ in hoc Concilio damnata est. Altera est de adoratione & cultu Imaginum. De prima agam primò. Qua in re primò certum est, Deum habere filios adoptivos: Rom. 8. *Accepistis Spiritum adoptionis filiorum.* Ad Gal. 4. *Ut adoptionem filiorum reciperemus.* Ita S. Thom. q. 23. Quæstio nunc est, an Christus sit Filius Dei adoptivus? Certum verò est, hanc Felici & Elipandi hæresin in hoc Concilio damnatam esse, quod primum constat ex libro Sacrosyllabo Episcoporum Italiæ, ex Synodica Episto-